

[Rønholt]

enten permanent eller midlertidigt ikke kan dyrkes rentabelt.

EFs landbrugsministre vedtog på et råds-møde i december 1986 en forordning om en 20 pct.s reduktion af overskudsprodukter som mælk, oksekød og korn. Da forordningen er obligatorisk, indebærer det, at hvert af de 12 medlemslande inden årets udgang er forpligtet til at udmønte vedtagelsen i national lov.

Man kan på den baggrund anskue hele marginaljordsstrategien ud fra to hovedhensyn: en tilbudsordning for landmænd til produktionsophør eller produktionsnedtrækning med økonomisk kompensation og en oplagt mulighed for at lave naturpleje og skovrejsning. På længere sigt kan der være god økonomi i at forøge vedproduktionen, alene af den grund, at næst efter energi er importen af træ og trævarer størst med en importværdi på mellem 8 og 10 mia. kr. pr. år.

Da hele strategien hviler på frivillighed og tilskyndelse, må det være muligt allerede fra starten at forsøge et konstruktivt samarbejde med landmændenes organisationer.

Der ligger måske her en chance for regeringen for at vinde landmændenes forståelse og medvirken, især efter en periode, hvor landmændenes tillid til Folketinget forståeligt er begrænset. Det blev bekræftet på landbomødet i Herning i går.

Det drejer sig i denne sag om at fare med lempe. Der er ikke behov for hasteindgreb, men for, at man giver sig tid til at planlægge og kortlægge de områder, der især har værdi som naturbevaringsværdige, de områder, hvor det vil være ønskeligt med større skovudbredelse, og de områder, som man ud fra miljømæssige årsager ønsker skal overgå til mere ekstensiv driftsform.

Vi må have forståelse for, at meget af det, vi her taler om, er omgærdet af mange følelser. Vi må prøve at sætte os ind i situationen for de landmænd, der gennem et langt og slidsomt liv har bygget et intensivt produktionsapparat op. Det har de gjort for at få en tilværelse, der økonomisk kunne sammenlignes med øvrige befolkningsgrupper. Det er i øvrigt ofte gjort med offentlig tilskyndelse og økonomisk hjælp.

Om det er en stor eller en lille virksomhed, og om den ligger på god eller dårlig jord, er i denne forbindelse ligegyldigt. »My home is my castle«. Alle har gennem årene

følt stolthed og glæde ved at bygge en produktionsvirksomhed, en landbrugsejendom, op som eksistensunderlag for en familie.

Der er to årsager til, at vi er kommet i denne situation, hvor hensynet til produktionsomfanget ikke spiller den samme rolle som tidligere. Det er de kapitalistiske landes overskudsproduktion af landbrugsvarer, der er den direkte årsag til de seneste års lave priser. Men der er også en anden grund end strukturudviklingen i landbruget, nemlig et større og større ønske hos den øvrige befolkning om at få mulighed for mere fritidsaktivitet i naturen. Efterhånden som arbejdstiden bliver kortere, er der et behov for naturaktiviteter, og udviklingen i landbrugsturisme er stigende.

Det er altså en kombination af flere hensyn, marginaljordsstrategien bygger på.

Det er et spørgsmål, hvor mange af de reguleringer, der er foretaget i de seneste 100 år, der var ønskelige, hvis de skulle foretages i dag. Under alle omstændigheder blev mange af disse reguleringer, ikke mindst afvanding, dræninger og inddæmninger, foretaget for at forøge produktionen af landbrugsvarer. Denne produktion har været forudsætningen for hele befolkningens velfærdsudvikling. Dansk landbrug eksporterede sidste år for næsten 44 mia. kr. Vi har altså ikke råd til at begrænse produktionsværdien. Det er bl.a. baggrunden for regeringens strategiprogram på landbrugsområdet, hvor en større produktudvikling skal være med til at fastholde eller forøge produktionsværdien, også selv om produktionsmængden reduceres.

Det er en vanskelig øvelse, men nødvendig, og den kan ikke gøres uden landmændenes medvirken og forståelse. Mange instrumenter kan tages i anvendelse, og landmændene kan selv sammensætte de løsningsmuligheder, der passer bedst for den enkelte.

Og hvad er det så for muligheder?

Ja, den første produktionsregulerende mekanisme, der blev vedtaget, var EFs mælkeophørsordning, hvor mælkeproducenter kan få tilskud til ophør. De nye ekstensiveringsordninger byder på flere sæt af regler for helt eller delvist ophør af planteproduktion. De nationale regler må formodes fremsat i lovsform i næste folketingssamling.

EF tilbyder foruden braklægningsstøtte ved overgang fra overskudsproduktion til underskudsproduktion også tilskud til skov-